

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Fazekas Tamás ügyvéd (fél címe 1) által képviselt felperes neve (felperes címe.) felperesnek - a Kosik Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző ügyvéd: dr. Kosik Kristóf) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe.) I. rendű alperes és a II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe.) II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. november 2. napján kelt 35.P.24.878/2016/3. számú ítélete ellen az alperesek részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 20.000 (húszezer) forint + áfa együttes első- és másodfokú perköltséget és a Magyar Államnak külön felhívásra 84.000 (nyolcvannégyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű alperes szerkesztésében és a II. rendű alperes kiadásában megjelenő ... napilapban 2016. szeptember 12-én „Újabb információkat kér felperes nevetől a bizottság” címmel cikk jelent meg. A cikk címében az került feltüntetésre, hogy újabb információkat kérhet felperes nevetől, az ... alelnökétől a vagyonyilatkozatát vizsgáló ...i albizottság, miután a lapjuk által is közölt hírek szerint - az ellenzéki párt ...i képviselője milliókat kaphatott a jogerősen 15 évre elítélt ...tól. A cikk közölte, hogy emlékeztet, a napokban a ... című hírműsorában ...-ügyben 15 évre ítélt ... egykori rabtársa azt állította, felperes nevet már eddig is milliókkal támogatta ..., ... azt is elmondta, ... csak úgy beszélt ...ról, mint egy bábról.

Felperes keresetében olyan tartalmú helyreigazító közlemény közzétételére kérte kötelezni az I. rendű alperest, miszerint valótlannul híresztelték, hogy felperes neve, az ... politikus ...tól milliókat kapott, felperes neve ... bábja. Ezzel a hazugsággal szemben a valóság az, hogy felperes neve soha nem beszélt ...sal, egyetlen kérését sem teljesítette, és soha nem kért és soha nem kapott egyetlen forintot sem tőle, semmilyen módon.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az I. rendű alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 8 napon belül a ... napilapban 2016. szeptember 12-én „Újabb információkat kér felperes nevetől a

bizottság" címmel megjelent cikkbe szerkesztve a cikk elérhetőségének idejére tegye közzé a következő közleményt:

Helyreigazítás: Valótlanul híreszteltük, hogy felperes neve az ... politikusa ...tól milliókat kapott, továbbá, hogy felperes neve ... bábja.

A bíróság ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 12.700 forint perköltséget, valamint az állami adóhatóság külön felhívására 36.000 forint eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság a döntését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 206. § (1) bekezdése, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdése, a Pp. 342. § (2) bekezdése és 345. § (2) bekezdésére alapította.

Rögzítette, hogy a Pp. jelzett rendelkezései alapján egyértelműen az I. rendű alperesnek kell bizonyítania a sérelmezett közlések valóságát. Az alperesek egyéb sajtótermékek írásait csatolták bizonyítékként. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság akként foglalt állást, hogy az állítás valóságának bizonyítása alól nem mentesít más ugyanezen állításokat megismétlő sajtótermékek becsatolása. A jogalkotó más sajtótermékek állításának megismétlését is jogsértőnek minősítette azzal, hogy a híresztelés útján is megvalósíthatónak minősítette a jóhírnév megsértését.

Ebből követően az alperesek nem csatoltak bizonyítékot a sérelmezett közlések való voltára, ezért a közlések valóságtartalmát bizonyítani nem tudták. A helyreigazítás szövege tekintetében rámutatott arra, hogy a felperes által indítványozott helyreigazítás szövege a bíróságot a kereseti kérelem és ellenkérelem korlátai között nem köti. A bíróság által megállapított helyreigazítást indokoltan találta. Ezt meghaladóan megítélése szerint olyan állításokat kívánt a felperes a közleményben feltüntetni, amelyek a sérelmezett közlések valótanságából nem feltétlenül következnek, ezért e körben a keresetet elutasította.

A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen az I. és II. rendű alperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Kérték az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását oly módon, hogy a másodfokú bíróság a felperes keresetét teljes egészében utasítsa el. Másodlagosan indítványozták az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását.

Fellebbezésükben arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság ítélete figyelmen kívül hagyta, hogy a kifogásolt sajtóközlemény mindenek előtt az önkormányzat vagyonynyilatkozatokat vizsgáló bizottsága által, felperes neve felperessel szemben megindított vagyonynyilatkozat tételi eljárásról adott tájékoztatást. Előadták, hogy a vagyonynyilatkozat tételi eljárás szabályait a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 39. §-a részletezi. Eszerint az önkormányzati képviselő vagyonynyilatkozata - az ellenőrzéshez szolgáltatott azonosító adatok kivételével - közérdekből nyilvános. Az eljárás eredményéről a bizottság tájékoztatja a soron következő ülésen a képviselő testületet [Mötv. 39. § (3), (4) bekezdés]. Hangsúlyozták, hogy a PK 14. számú állásfoglalás szerint nem terheli a valóság bizonyításának kötelezettsége a sajtószervet abban az esetben, ha a valóságnak megfelelően közli a vádirat, illetőleg a büntető bírósági tárgyalás, a nem jogerős büntető bírósági ítélet tartalmát. A jogalkalmazási gyakorlat a büntetőeljárás mellett kiterjesztette a közigazgatási eljárásról, a polgári peres eljárásról, illetve a fegyelmi eljárásról való tudósításra is a PK 14. számú állásfoglalás idézett megállapítását (BH2004. 273 számú döntés).

A felperes által sérelmezett sajtóközlemény megelőzte a vagyonynyilatkozat-vizsgáló bizottság képviselő testületnek címzett és a vagyonynyilatkozat-tételi eljárás eredményéről szóló tájékoztatást,

ezen felül megfelelt az adott eljárás közléskori állapotának, ezért a PK 14. számú állásfoglalás értelmében, alpereseket nem terhelte a valóság bizonyításának kötelezettsége.

Hivatkozott arra is, hogy ... hivatkozott állításai nem vitásan élénk politikai vitát generáltak, és a felperes által sérelmezett sajtóközlemény a vagyonyilatkozat-tételi eljárásról adott tájékoztatáson túlmenően, az ...i alpolgármester véleményének közlésével, maga is társadalmi és politikai vitának, illetőleg e vita kibontakoztatásának minősül. A PK 12. számú állásfoglalás III. pontja szerint pedig társadalmi, politikai vita önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítás alapja.

A felperesi keresettel kifogásolt állítások felperes neve anyagi támogatásának és utasításokkal való ellátásának vonatkozásában legfeljebb olyan tényállításokat és tényközléseket tartalmaznak, amelyekre vonatkozóan éppen a rendelkezésre álló előzmények, adatok alapján állított, illetve feltételezett tények valósága vagy valótlansága a vita tárgya, így ezekkel szemben nem lehet helye sajtó-helyreigazításnak. Kiemelte azt is, hogy az elsőfokú bíróság a PK 12. számú állásfoglalás II. pontjával szemben nem összefüggésükben vizsgálta a ... hivatkozott állításait.

Megítélése szerint arra kellett figyelemmel lenni, hogy a felperes által sérelmezett állítások vezettek a vagyonyilatkozat tételi eljárás megindításához, valamint ezen állítások valóságának vagy valótlanságának kiderítését célzó politikai és társadalmi viták kiéleződéséhez.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Előadta, hogy az általa csatolt büntetés-végrehajtási intézet tájékoztatása alapján kizárt, hogy a felperesre súlyos állításokat tevő ..., az ételosztás alatt ...kal beszélgetni tudott volna. ... nem hivatalos eljárásban, hanem a sajtónak nyilatkozott úgy, hogy a felperest befolyásolják, irányítják pénzelik. Ez a valótlan tartalmú tényállítás a keresetének lényege, nem a társadalmi vita kibontakoztatását kifogásolja.

Az alperes bizonyítást nem ajánlott fel, nem indítványozta tanú meghallgatását sem állításai alátámasztására, az elsőfokú bíróság döntése ezért megalapozott.

A fellebbezés alapos.

A Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság ítéletének keresetet részben elutasító rendelkezése.

Az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályokat nem megfelelően alkalmazta, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival nem értett egyet.

Az Smtv. 12. § (1) bekezdése értelmében ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállításai valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

A Ptk. 2:44. § bekezdése értelmében a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja.

A PK 12. számú állásfoglalás I. pontja szerint a sajtó-helyreigazítás olyan sajátos személyiségvédelmi eszköz, amely közvetve egyéb érdekek védelmére is szolgálhat.

Érvényesítésére azonban csak a jogszabály által meghatározott körben és a jogintézmény társadalmi rendeltetésének megfelelően kerülhet sor. Az állásfoglalás II. pontja értelmében a sajtóhelyreigazítás iránti igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A III. pont szerint véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet sajtóhelyreigazítás alapja.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg fenti rendelkezések alapján, hogy a sajtószerv más által tett tényállítás híresztelésével is jogsértést valósíthat meg és helyreigazításra kötelezhető az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján. Az alperesek által csatolt cikkek ... elítélt állításai valóságának bizonyítására kétségtelenül nem alkalmasak, ebből azonban nem következett a kereset teljesíthetősége.

Az a perben nem volt vitatott, és a csatolt cikkek is alátámasztották, hogy az elítélt a perbeli cikkben szereplő tartalommal nyilatkozatokat tett egy közszereplő politikusra, vagyis a felperesre. A felperes által kifogásolt tartalmú nyilatkozat már korábban ismertté vált a médiában. A nyilatkozat a felperes közszereplésével, politikai tevékenységével állt összefüggésben, közbeszéd tárgyát képezte, arra politikusok reagáltak. Erre figyelemmel a sajtó-helyreigazítási perekben nélkülözhetetlen, a sajtószabadság indokolt korlátozásának alkotmányosságát biztosító, a PK 12. számú állásfoglalásban, illetve a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban megfogalmazott elvek, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:44. §-ában foglalt szabály alkalmazása nem volt mellőzhető az elsőfokú bíróság részéről.

Ezekből a másodfokú bíróság a jelen ügygel összefüggésben azt emeli ki egyrészt, hogy a közérdeklődésre számot tartó ügyek megtárgyalhatósága érdekében a közéleti szereplőket fokozott tűrési kötelezettség terheli a tevékenységüket is érintő kritikák, állítások kapcsán. Ez politikusok esetében kiterjed a személyük, közéleti tevékenységük hitelességére is. A politikus közszereplők esetén azért is alkotmányosan indokolt tágran megvonni ezt a tűréshatárt, mivel a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban hivatkozott az ún. New York Times-szabály mögött az a megfontolás áll, hogy a közéleti vitáknak zavartalannak, erőteljesnek és nyílnak kell lennie, ugyanakkor a politikusok könnyen hozzáférhetnek a hatékony válaszadáshoz szükséges csatornákhöz, lehetőségük van a sajtón keresztül cáfolni, megválaszolni a velük szemben felmerült kifogásokat, állításokat. A közszereplő politikusok sem kötelesek azonban elviselni a tények meghamisítását, illetve az olyan valótlan tényállításokat, amelyek esetén a nyilatkozó (pl. újságíró) a foglalkozása körében elvárható körültekintést elmulasztotta {7/2014. (III. 7.) AB határozat [17], [35]}. Másrészt - az előbbiekhöz kapcsolódóan - a sérelmezett közléseket a PK 12. számú állásfoglalásra tekintettel a közlemény egészére és annak belső összefüggéseire figyelemmel kell vizsgálni, figyelemmel a kialakult közfelfogásra, az átlagolvasó értelmezésére.

A fellebbezéssel egyezően a közlések szövegkörnyezete kapcsán értékelni kellett, hogy a cikk tárgya arról adott híradás, miszerint a felperest a közelmúltban megjelent médiainformáció miatt újabb nyilatkozatot kérhet a vagyonnyilatkozatot vizsgáló bizottság. A felperes politikai párt vezetőjeként, önkormányzati politikusként is nem vitásan közszereplő, akinek vagyonvizsgálata, annak egy elítélti médianyilatkozattal kapcsolatos fejleményei közérdeklődésre tartanak számot. Ezzel összefüggésben a Ptk. 2:44. §-án keresztül érvényesülő, a véleménynyilvánítási szabadság

7/2014. (III. 7.) AB határozatában kifejtett, közügyekkel összefüggő kiemelt védelmére is figyelemmel, túrnie kell ezek bemutatását és az alpolgármester tájékoztatásának ismertetését. Függetlenül attól, hogy - fellebbező álláspontjától eltérően - a tájékoztatás nem a Mötv. 39. § szerinti tájékoztatás, és a PK 14. számú állásfoglalásra hivatkozás sem volt következetes, ugyanis az elítélti nyilatkozatról nem merült fel, hogy az a vagyonynyilatkozati eljárás iratainak részét képezné.

A közlemény PK 12. számú állásfoglalásnak megfelelő cikk egészének figyelembe vételével elvégzett vizsgálat alapján, továbbá a cikkből egyértelműen következtethető, hogy a rabtárs nyilatkozata vitatott, és maga a nyilatkozó alpolgármester sem veszi kész ténynek („de ha kiderül, hogy valóban pénzt fogadott el jogerősen elítélt bűnözőtől”). Az elítélt állítását a cikk is vitatottként jeleníti meg, mivel jelzi az ezzel kapcsolatos főbb véleményeket, a felperes vagyonynyilatkozatával kapcsolatban kormánypárti politikusban felmerült kétségeket, de azt is, hogy párttársai szerint a felperest „egy elítélten keresztül akarják egyesek lejáratni”. A kétségeket és az ellenzéki álláspont bemutatását követően a cikk megjeleníti magát a nyilatkozatot, amely nem vitásan a ...n megjelent és a sajtóban ismertté vált. Ezt követően bemutatja a felperes cáfolatát is, miszerint csak egyszeri sajtószemlét végzett egy fényképért cserébe ... kapcsolatának, de a megfogalmazott vádak tagadta. A cikk a hírt, az arra vonatkozó álláspontokat tényszerűen mutatja be, nem tüntetett fel valós tényeket hamis színben. A tényeket nem ferdítette el, nem csoportosította önkényesen, és nem is vegyítette megtévesztő feltételezésekkel. Az újabb nyilatkozat kérésének lehetősége - az alpolgármester nyilatkozata alapján - a médiában korábban megjelent, felperes által kifogásolt állításokkal, és arra adott felperesi reakcióval függ össze. A vagyonvizsgálattal összefüggően pedig a nyilatkozatkérés indokának bemutatásához szükséges az alpolgármester ...tól származó milliókkal kapcsolatos információjának közlése, valamint a közügyek megvitatásához indokolt magának az információnak a tartalmát jelentő, médiában elhangzott, vitatott elítélti nyilatkozatok felidézése is.

A vita tárgyát képező, a médiában már megjelent nyilatkozat felidézése ebben az összefüggésben a PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel nem valótlán tények híresztelése, hanem a felperes tevékenységével, hitelességével kapcsolatos közérdeklődésre számot tartó vita tárgyának, illetve a vagyonynyilatkozati eljárásban felmerülő nyilatkozatkérés indokának a bemutatása. Az alperesek helyesen hivatkoztak ezért arra, hogy az elítélti nyilatkozatok valóságtartalmát nem voltak kötelesek bizonyítani, a nyilatkozat felidézését a közszereplő felperesnek a Ptk. 2:44. §-a, és a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban kifejtettekre figyelemmel a közügyek megvitatathósága érdekében el kellett viselnie. Az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján valótlán tények híresztelésére hivatkozással előterjesztett kereset ezért megalapozatlan volt.

A felperes által csatolt büntetés végrehajtási intézet tájékoztatásnak nincs e vonatkozásban jelentősége, mivel a cikk megjelenésekor ... kijelentését ilyen módon cáfoló információ nem állt rendelkezésre. Nem az volt továbbá a kereset tárgya, hogy az alperes valós tényeket hamis színben tüntetett fel ezen információ elhallgatásával.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A fellebbezés eredményre vezetett, erre tekintettel a II. rendű alperes javára a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése, a Pp. 239. § folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése, Pp. 82. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) bekezdése alapján az elsőfokú eljárásban figyelembe vett 10.000 forint+áfa, a másodfokú eljárásban 10.000 forint+áfa összegben

megállapított ügyvédi munkadíj mint perköltség megfizetésére kötelezte a felperest.

A le nem rótt kereseti és fellebbezési illetékről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

, 2017. február 17.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Istenes Attila s.k.
előadó bíró

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró